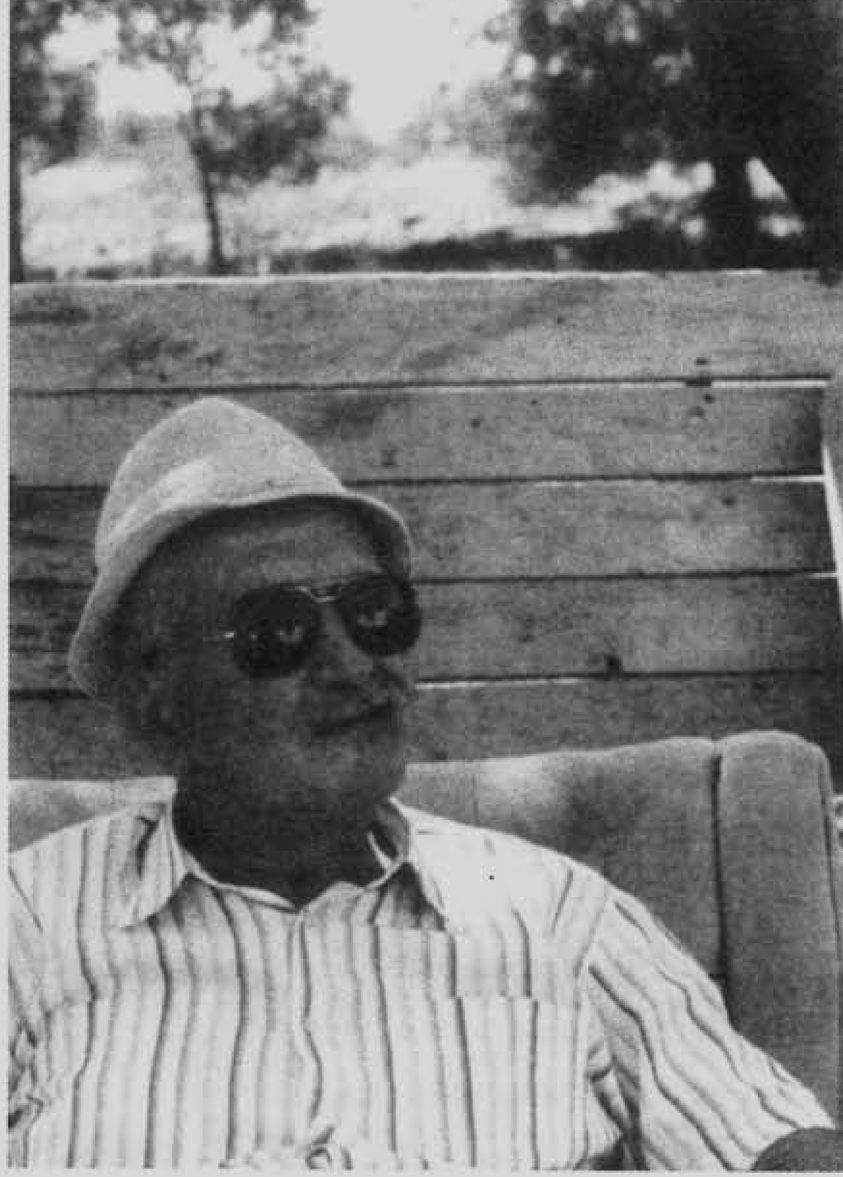

İrin gibi sarışın ve çopur Osmanlı İmparatorluğu karanlık ve dipsiz bir kuyudan farksızdır. Ve de halkın bin yıllık deyişiyle *aynasız*.

Şerif Mardin şöyle der:

Osmanlı İmparatorluğu'nu haritaya yerleştirmek kadar zor bir şey yok dünyada. Osmanlıya karşı müthiş bir alerji var. Türkiye'nin *–cumhuriyette ve özellikle çok yakın yıllarda–* kazanmış olduğu yeni önemden dolayı biraz yerleşiyor, *–haritaya–* (Washington.)

Bu *Aşağı Anadolu* mezarlığında karanlığı bile olmayan nice şairler ve nice yazarlar vardır ünlü.

•

Ah körolasıca *baba hukuku*. Ve gözlerin kör olsun kör dilenci. Ve yedilen körler. Acaba kaç milyondur.

•

Diyelim ki bunlar donuk bir anlatı taslağı için çalakalem alınmış ya da yazılmış dipyazılardır.

•

Çanakkale'de ağ balıkçılığında işe yaramaz balıklar için balıkçılar *melanet* derler. İskorpit, bayırga, vatos gibi...

•

... yalçın bir uçurumda ayıramazsın. Başın döner.

•

... öyle belirsiz, ruhsal ve kanıtlanamaz bir durumdur ki, belki bu yüzden *yarlıganmasında* kendini savunmak için bile ortaya atılamaz insan tarafından.

Bir kuruntu, ne denli acı, ezici ve dahası çıldırtıcı olursa olsun kanıt olarak ileri sürülmemiştir.

•

Ankara'da Hacettepe Üniversitesi'nde okuyan ve Keçiören'de abisi ile birlikte derme çatma bir müştemilatta barınan ve gerçekten de yoksul genç bir öğrenciden sabahleyin ilk karşılaştığı bir arkadaşı hemen borç para ister. Yoksul öğrenci de "*Ama*" der "*sen benim ne kadar parasız olduğumu biliyorsun. Bu üniversitede kendisinden borç para istenmeyecek neredeyse tek öğrenci benim. Nasıl olur?*"

Arkadaşı fütursuzca yanıt verir bir çırpıda. "*Biliyorum, biliyorum ama sen benden borç para istemeyesin diye böyle söyledim bir acele. Seni görür görmez sezdim ki sen benden borç para isteyeceksin!*"

•

İyice yoksul bir kadın bir işyerinde temizlikçilik gibi bir iş bulur. Aylığını, bir zaman, başkası vezneden alarak o kadına veriyordur. Aracı olan adam bir ara izne çıkar. Artık kadın aylığını kendisi alacaktır.

Alır ama altı lira fazla olarak.

Kadın uyarır: "*Bana altı lira fazla verdiniz!*"

Veznedar "*Hayır*" der "*bu doğru*".

•

Ne olursa olsun insanlar... bu dünya katakulli ve kalleşlik üzerine kurulmamış mıdır? Katman sınıf pek fark etmiyor galiba.

Ey insankızı ve ey insanoğlu, sen sen ol, deniz düzeyinin altında bir yaratıklar topluluğunun içinde bulunduğunu ve de senin onu oluşturduğunu hiçbir zaman unutma!

•

"*Tok sınıftan gelme bir tevazu*" diyor Yıldırım Türker ilginç yazısında. Bu laf beni afallattı ve durdurdu. Ne olursa olsun, insan, yine de şaşıran bir varlık.

Dürüstlük ve duyarlılık insanı tek başına özetler mi acaba?

•

Nadide bir çiçek olarak sanyılan.

•

Bir körün şiir yazması.

Tabii kollarsız da olabilirdi.

(*Kollarsız Bir Hattat mı?*)

J.-L. Godard'a sorarlar: "Ya gözlerin kör olacak ya da ellerin kesilecek deseler siz hangisini seçerdiniz?"

Godard "*Gözler*" der.

Çünkü eller insan için, hele o insan bir şair ya da bir sinemacıysa, kesenkes vazgeçilmezdir.

Tarihte insanı yapan el. Yaratıcılık elle başlar.

Size, *El'in Tarihi*'ni armağan ediyorum.

•

Bu dünyada insan zayıflığı (insani zaaf) bir çeşit ölüme doğru değil midir? Renksizliğe yönelmiş. Yapraksızlığa. Kuruluğa. Ve susuzluğa.

Nasıl şimdi *artıkın* köstebeğin de köstebeği varsa tüzüğün de bir tüzüğü vardır.

•

"*İnsanoğlu bir uçurumdur*" diyor Yunanlı yazar Thrasos Kastanakis *Hacı Murat* romanında. Melaneti ya da kötülüğü anlatır.

•

"*Manevi kıskançlık*" diyor Halikarnas Balıkçısı'nın ilk karısından olan oğlu Burgaz adasında. Ya da "*manevi kayma*". Agnesia (ya da Aniesi) İngiltere'den (ya da İtalya'dan) gelirler ve iki yıl Kütahya'da yaşarlar. Belki de bir çiftlik. (Acaba Şakir Paşanın mı?)

Halikarnas Balıkçısı Cambridge'de okurken ya da Roma Güzel Sanatlar Akademisi'nde okurken evlenmişlerdir.

Halikarnas Balıkçısı'nın babasını öldürmesi 1911 (ya da 1914) yılının sonbaharında Afyon'da Şakir Paşa'nın çiftliğinde olur.

Cevat Şakir üç yıl cezaevinde yatmıştır ama nedeni bu cinayet değildir. Galiba asker kaçaklarıyla ilintili bir yazı. 1925-1926 Takrir-i Sükûn kanunu vardır.

(Milli Mücadelede hangi illerde çok asker kaçağı oluyorsa o iller garip bir rastlantıyla 1961 anayasasına hayır demişlerdir. Ayrıca bu iller 1950 de iktidara gelen Demokrat Parti'nin kaleleridir. Denize düşen yılana sarılmaz mı?)

•

Biz insanlar, bu dünyadaki insanlara, yeryüzünde haşin bir yüz bırakarak çekip gideriz hep, cepheden öylesine.

Aynada kendini seyreden bir kuş.

Guguk kuşu başka bir kuş türünün yuvasına yumurtalarını bırakır.

•

Asyai (Asiatique) ya da Asyavi üretim biçimi sanıldığı gibi bir coğrafya terimi değildir. Daha geniş kapsamlıdır.

Asya Üretim Tarzı da denilen bu üretim biçimi Mezopotamya'da ve eski Nil yöresinde görülmüştür. Kısacası su kıyısındaki köy topluluklarıdır söz konusu olan.

•

"*Öldüreceğim sırada ölüyorsun be zalim*"

•

Felsefe sıkı düşüncedir. Sıkı düşünce de felsefe.

•

Ulusalüstü sözcüğü *uluslararası* sözcüğü yerine daha iyi.

•

İlginç bir düşünce kırıntısı, İstanbul'dan gelmişim ve Zürih'e gideceğim, Milano garında avuçlarıma kondu. Kendime uçsuz bucaksız bir yer seçtim önce.

(Sayı: 29-30, 1997)